

ВИКЛАДННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Тетяна Марченко (Суми, Україна)

Заклади вищої освіти України наразі потерпають від значного зменшення кількості студентів. Для цього є багато факторів: демографічна ситуація в країні, перевага закордонного навчання над вітчизняним, низький рівень шкільної освіти для успішного складання ЗНО, переваги спеціальної професійно-технічної освіти тощо.

Також значною мірою зменшено аудиторні години для вивчення гуманітарних дисциплін (історії України, іноземної мови, філософії, української мови та ін.).

Студенти-іноземці є в тим контингентом, який на сьогодні дозволяє виконувати навчальні плани та забезпечує професорсько-викладацький штат необхідним навчальним навантаженням.

У Сумському національному аграрному університеті навчаються студенти з таких країн: Афганістан, Гана, Замбія, Зімбабве, Есватіні (Свазіленд), КНР, Марокко, Намібія, Нігерія, Таджикистан, Туреччина, Туркменістан та ін. Для вивчення дисциплін вони послуговуються двома мовами – українською (вивчають на підготовчому курсі в обсязі 720 годин та на другому і третьому курсах, 180 та 120 годин відповідно) та англійською (державна мова для студентів африканських країн; підготовчі курси з англійської мови для студентів з інших держав). Такий підхід виправданий постановою МОН України про можливість для студентів-іноземців отримувати освіту та захищати дипломні роботи двома мовами (з 2019 року вивчення російської мови іноземними студентами припинено).

Вивчення української мови студентами-іноземцями є не лише академічною необхідністю, але й значною мірою визначає подальшу соціалізацію студента в українському суспільстві. Кожен навчальний заклад має спеціально розроблені комплекси для вивчення української мови як іноземної [1-6], над якими працюють групи авторів протягом декількох років.

Відповідно до програмних вимог на початковому етапі студенти-іноземці відвідують заняття з української мови на підготовчому відділенні, а після складання іспиту продовжують навчання на факультеті, який обирають.

Однак сучасні реалії (світова пандемія) та державна політика щодо фінансування закладів вищої освіти призводять до того, що університети вимушені йти на порушення. Так, студент-іноземець може бути зарахований за його бажанням відразу на перший/другий курс відповідного факультету, не проходячи підготовчого відділення. Це веде до того, що в одній групі першого та другого курсів можуть бути студенти з трьома різними рівнями мовної підготовки: нульовим, А1 та В1. Трапляються студенти, які вже закінчили навчальні заклади України (коледжі), але мовою викладання була англійська.

Таким чином, при підготовці практичного заняття з української мови викладач має враховувати реальний рівень підготовки кожного студента-іноземця.

Приклади завдань для різного рівня підготовки:

Завдання 1. Напишіть письмові літери до друкованих (*Give the written letters to the printed ones*)

К		З		В		Г		С		Ш	
Б		Л		Н		Ґ		У		Щ	
Д		Ж		Є		И		Ф		Ь	
Ю		І		М		Ї		Ц			
А		О		Т		Е		Ч			
Р		Х		П		Й		Я			

Завдання 2. Спробуйте відгадати, яка літера має бути першою у кожному із слів / *Try to guess the missed letter:*

...нига, ...анок, ... вартира, ...улка, ...ліб, ...алкон, ...ривіт, ...овбаса, ...обота;
крамниц..., пта..., заборон..., подяк..., секре..., зоши..., двер..., кімнат...,
неб....

Завдання 3. Доповніть діалог / *Fill in the gaps in the dialogue*

- _____ ?

- У мене все добре, дякую.

- _____ ?

- Я почуваюся погано. У мене болить зуб.

- _____ ?

- Так, я піду до лікаря.

- _____ .

- Бувай.

Завдання 4. Прослухайте розповідь про сім'ю, дайте відповідь на питання (правда/неправда). – Приклад: 1. – П; 2. – Н; і т.д.

1.	5.	9.
2.	6.	10.
3.	7.	11.
4.	8.	12.

(Текст для прослуховування)

Добрий день! Мене звати Ірина. Мені 25 років і я живу у місті Суми. У мене невелика, але дуже дружна родина: мама, тато, брат і я. Ми живемо у будинку на вулиці Соборній. У нас 5 кімнат. Моя мама працює у банку, а тато – водій великої вантажівки. Моєму брату – 30 років. Він не живе з нами, у нього своя сім'я. Мій брат живе закордоном. Моя мама любить співати українські пісні, а тато гарно грає у футбол. Я навчаюся в університеті на 2 курсі, вивчаю медицину. Ми любимо і поважаємо один одного. Я дуже щаслива людина!)

Завдання 5. Відкрийте дужки та поставте дієслова у правильну форму / *Open the bracket and write necessary form of the verb*

1. Я (жити) в Україні. 2. Мой батьки (працювати) на заводі. 3. Вони (читати) книгу зараз. 4. Мій син (любити) морозиво. 5. Я часто (гуляти) в парку з собакою. 6. Він не (бачити) цю машину на дорозі. 7. Месі гарно (грати) у футбол. 8. Фаріда гарно (могти) готувати вечерю. 9. Вони (любити) джаз. 10. Ти (дивитися) фільм?

Отже, викладання української мови для іноземців вимагає від викладача ґрунтовної підготовки до кожного практичного заняття, щоб у подальшому забезпечити достатній рівень володіння мовою.

Література

1. Дегтярьова Т. Українська для іноземців. Навчальний посібник (Ukrainian Elementary). – Київ: Університетська книга, 2019. – 400с.
2. Крок-1 (рівень А1-А2). Українська мова як іноземна : книга для студента. – 2-ге вид., випр. і доп. / Олеся Палінська, Оксана Туркевич. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014.- 104с.
3. Луценко В. І. Українська мова для іноземних студентів // навч. пос. у 4-х т. Т. 1 / В. І. Луценко. М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. : – Дніпро: НГУ, 2017. – 84 с.
4. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком. -Харків: Фоліо, 2017. - 288 с.
5. Грабовська Т.О., Тепла О.М. Практикум з української мови як іноземної для студентів економічних спеціальностей. – Київ, 2011.
6. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців. Практикум / Л. Т. Назаревич, Н. І. Гавдида – Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2017. – 188 с.